

Sygn. akt III AUa 715/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Beata Górską (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 r. w Szczecinie

sprawy W. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 czerwca 2014 r. sygn. akt VI U 1544/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 715/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.06.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił W. A. prawa do emerytury pomostowej, gdyż w ocenie organu rentowego ubezpieczony nie wykazał, aby posiadał co najmniej 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych i wykonywał pracę w tych warunkach również po dniu 31.12.1998r. Z treści decyzji wynika, że organ rentowy uznał okres od 02.09.1994r. do 30.12.1998r., od 01.01.1999r. do 13.01.2002r., od 14.01.2002r. do 31.12.2008r., w łącznym wymiarze 12 lat 10 miesięcy i 11 dni, jako pracę w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 16.07.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, gdyż w ocenie organu rentowego ubezpieczony nie wykazał, żeby również po dniu 31.12.1998r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a nadto aby posiadał wymagane co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wobec czego nie spełnił wszystkich ustawowych

wymogów, w tym przewidzianych w art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008r. Nr 237, poz. 1656, ze zm.) – zwanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych. Z treści decyzji wynika, że organ rentowy do uznanych 12 lat, 10 miesięcy i 11 dni pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył zatrudnienia ubezpieczonego w tych warunkach w okresie od 03.10.1978r. do 13.08.1984r. w Przedsiębiorstwie (...) w Ś. – dalej jako (...) O. w Ś. - gdyż ubezpieczony nie przedłożył oryginału świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 30.08.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po przedłożeniu przez ubezpieczonego kolejnego świadectwa pracy z okresu zatrudnienia w (...) O. w Ś., ponownie odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury pomostowej, gdyż przedłożone świadectwo w ocenie organu zawierało nieprawidłową podstawę prawną, tzn. charakter wykonywanej pracy nie został określony ściśle według wykazu działu oraz pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W konsekwencji ubezpieczony nadal nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i okoliczności, aby po 31 grudnia 2008r. także wykonywał prac w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W odwołaniach od powyższych decyzji organu rentowego ubezpieczony wniósł o ich zmianę i przyznanie emerytury pomostowej od dnia 8 maja 2013r. (k 56). Ubezpieczony podał, iż wbrew treści decyzji, spełnia wszystkie przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o ich oddalenie i połączenie spraw do wspólnego rozpoznania (k.23).

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po połączeniu spraw z odwołań celem ich wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, wyrokiem z dnia 24.06.2014 r. oddalił odwołania.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

W. A. urodził się (...) Wniosek o emeryturę pomostową złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. w dniu 8 maja 2013 roku. Ubezpieczony legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym ogółem 36 lat, 6 miesięcy i 24 dni. Po dniu 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Obecnie ubezpieczony jest bezrobotny, bez prawa do zasiłku i utrzymuje się z pomocy (...). W okresie od 3 października 1978r. do dnia 13 sierpnia 1984r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) O. w Ś.. Początkowo pracował na stanowisku praktykanta maszynowego, a następnie, tj. od 20 sierpnia 1979r. jako motorzysta (k 4,12 akt osobowych). W całym okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował na statkach łowczych, dalekomorskich, w pełnym wymiarze czasu pracy.

W dniu 25 września 1990r. pracodawca wydał świadectwo pracy potwierdzające, że we wskazanym okresie W. A. wykonywał prace wymienione w wykazie B dziale IV pozycji 4 pkt 19 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 24 Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

W okresie od 2 września 1994r. do dnia 13 stycznia 2002r. ubezpieczony był zatrudniony w Stoczni (...) SA w S. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku trasera okrętowego. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w okresie od 14 stycznia 2002r. do dnia 30 marca 2009r. ubezpieczony był zatrudniony w Stoczni (...) spółce z o.o. w S. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku trasera okrętowego ubezpieczony dokonywał pomiarów różnych elementów jednostek przy użyciu lasera i taśm mierniczych.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie i wskazał na przepisy art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że podziela pogląd prawny wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, zgodnie z którym nie ma podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie może być kwalifikowany jako prace w

warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Sąd Najwyższy podkreślił, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej. Nie powinno się więc stosować do nich wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych. Sąd Okręgowy podniósł, że w niniejszej sprawie ubezpieczony, bezspornie ukończył 55 lat, nie pozostaje w zatrudnieniu i posiada co najmniej 25 letni okres składkowy i nieskładkowy (omyłkowo określony w wymiarze 20 lat) ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W ocenie Sądu meriti brak jest jednak podstaw do uznania, iż ubezpieczony posiada 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nadto, w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych nie pracował po dniu 31 grudnia 2008r.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych można było zaliczyć ubezpieczonemu jedynie okres zatrudnienia w (...) O. w Ś. w okresie od dnia 3 października 1978r. do dnia

13 sierpnia 1984r. (5 lat i miesiąc), ponieważ praca na statkach żeglugi morskiej została wymieniona w pozycji załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Jak wynika z Układu Zbiorowego Pracy dla rybaków morskich za dnia 17 stycznia 1975r obowiązującego (...) O. w Ś. w skład załóg statków łowczych mogli wchodzić praktykanci wszystkich służb w ramach obsady etatowej, celem nabycia praktyki morskiej (str. 44 – k 67). Również z kartoteki osobowej znajdującej się w aktach osobowych wynika, iż od początku zatrudnienia wnioskodawca był mustrowany na statki rybackie, na których wykonywał obowiązki praktykanta motorzysty. W załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych nie wymienia się jednak prac wykonywanych na stanowisku trasera okrętowego. Ustawodawca ograniczył bowiem rodzaje prac wykonywanych w warunkach szczególnych w przemyśle stoczniowym jedynie do czynności wykonywanych bezpośrednio przy spawaniu łukowym, cięciu termicznym, malowaniu, nitowaniu, montowaniu elementów w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją. W niniejszej sprawie ubezpieczony mimo, że posiada co najmniej 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych(w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), to jednak nie można jej tak zaklasyfikować na gruncie przepisu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych

Na wskazany okres pracy w warunkach szczególnych składają się bowiem również okresy, w których wykonywał pracę mającą cechy pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, lecz niebędącą taką pracą w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Nadto, ubezpieczony nie spełnił warunku nabycia prawa do emerytury pomostowej w myśl art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie pracował w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych po 31 grudnia 2008 r.

W tej sytuacji, skoro ubezpieczony nie przepracował co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie spełnił również wymagań określonych w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając na uwadze wskazane okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków do uzyskania emerytury pomostowej.

Z tej przyczyny Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się ubezpieczony. Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu oparcie na błędnie ustalonym stanie faktycznym, mającym wpływ na treść orzeczenia, polegającym na stwierdzeniu, że ubezpieczony nie spełnił warunków do nabycia prawa do emerytury pomostowej.

Skarżący w uzasadnieniu apelacji podniósł, że nie zgadza się z wydanym wyrokiem Sądu Okręgowego, gdyż posiada 15 letni staż pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe zarzuty i argumenty, skarżący wniósł:

1. o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie dochodzonego prawa
2. ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawie apelacyjnej z dnia 14.05.2015r. ubezpieczony podniósł, że przekazał organowi wszystkie niezbędne dokumenty i rzeczywiście wykonywał pracę na statkach rybackich, ujętą w wykazie resortowym, jako motorzysta okrętowy,

i okoliczność ta została uznana przez Sąd Okręgowy. Odnośnie natomiast pracy trasera, ubezpieczony podał, że jego praca była bardzo odpowiedzialna, stresująca,

co rzutowało na jego psychikę i powinna być również uwzględniona do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości. Wskazał, że Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz dokonał prawidłowej oceny prawnej, które to organ w pełni podziela, a nadto właściwie zastosował przepisy prawa materialnego i procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zarzutu apelacyjnego, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, dokonując przy tym prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o wszechstronną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w granicach swobodnej oceny dowodów, o której stanowi art. 233 § 1 k.p.c. Sąd orzekający wskazał w pisemnych motywach wyroku jaki stan faktyczny stał się podstawą rozstrzygnięcia oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu, stosując przy tym prawidłową wykładnię przepisu art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych, mającego zastosowanie w niniejszej sprawie. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny przyjął poczynione w pierwszej instancji ustalenia faktyczne za własne, czyniąc je zarazem integralną częścią niniejszego orzeczenia, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., sygn. II UKN 61/97, opubl. w OSNAP z 1998 nr 3, poz. 104, z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAP z 1998 nr 24, poz. 776, z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, lex nr 558303). Zarzut apelacyjny odnoszący się do błędnego ustalenia stanu faktycznego stanowił jedynie polemikę, skoro ubezpieczony nie wskazał jakie konkretne ustalenia okazały się wadliwymi, poprzestając na wyrażaniu niezadowolenia z niekorzystnego wyroku. Zarzut apelacji nie podważył poczynionych przez Sąd pierwszej instancji niezbędnych dla wyjaśnienia sprawy ustaleń faktycznych, w szczególności tego, że ubezpieczony, przy uznanym przez Sąd Okręgowy okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)

i Usług (...) w Ś. od 03.10.1979r. do 13.08.1984r. na stanowiskach praktykanta maszynowego i motorzysty, tj. w łącznym wymiarze 5 lat,

10 miesięcy i 11 dni stażu pracy w szczególnych warunkach (odmiennie niż uczynił to organ rentowy), nie udowodnił, aby posiadał co najmniej 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny podnosi, że ubezpieczony nie spełnił przy tym ewentualnego warunku z art. 8 cyt. ustawy, gdyż nie posiada wymaganego w tym przepisie stażu pracy wynoszącym co najmniej 10 lat jako rybak morski, czy przy wykonywaniu innych prac na statkach żeglugi morskiej, w rozumieniu zapisu załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych pod pozycją 22 i 23 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd orzekający prawidłowo nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 02.09.1994r. do 30.03.2009r. na stanowisku trasera (trasera okrętowego, tego rodzaju prace wykonywane przy budowie i remoncie statków nie zostały ujęte w wykazie prac w szczególnych warunkach, ani w wykazie prac o szczególnym charakterze, stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych). W ocenie Sądu

Apelacyjny nie można utożsamiać pracy ubezpieczonego jako trasaera z pracami wykonywanymi bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.), wymienionymi w pkt 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że w wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z regulacjami ustawy emerytalnej uległa stopniowej likwidacji możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, tym bardziej, że ustawodawca oszedł od rozbudowanego dotychczas systemu świadczeń społecznych. Natomiast cel ustawy o emeryturach pomostowych był dalej idący, gdyż w zamierzeniu ustawodawca dążył do zawężenia grona uprawnionych do emerytur z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze do ściśle zamkniętego kręgu podmiotów, zdefiniowanych charakterem wykonywanej pracy, i tym samym odstąpił od szerokiego katalogu prac zamieszczonych w dotychczasowych wykazach A i B, stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43). Zgodnie z zapisem art. 3 ust. 1, 2 i 3 ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych: Prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiając przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Przy czym, w myśl ust. 2. art. 3 w każdym przypadku są to prace determinowane siłami natury pod ziemią, na wodzie, pod wodą i w powietrzu. Celowo ustawodawca nie definiował stanowisk pracy, lecz położył nacisk na charakter wykonywanej pracy, którą określił bardziej lub mniej ogólnie, ale też zamieścił prace określone precyzyjnie. Nie sformułował jednak ustawowych definicji poszczególnych prac. W ocenie Sądu Apelacyjnego, odstąpienie ustawodawcy od prawnego definiowania poszczególnych prac, w nawiązaniu do celu ustawy pozwala przyjąć,

że prace te, jako pojęcia prawne powinny być interpretowane zgodnie ze wskazaniem wynikającymi z art. 3 ust. 1 i 2 ustawy i nie mogą prowadzić do rozszerzenia kręgu beneficjentów poza ten, wyznaczony brzmieniem przepisów. To oznacza, że w drodze interpretacji prawnych nie powinno dochodzić do sytuacji, że beneficjentem ustawy zostaje pracownik nie wykonujący pracy oznaczonej w zamkniętym katalogu prac, kwalifikowanej jako wykonywana w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, lecz pracę zbliżoną rodzajowo. W judykaturze aprobowany jest przecież pogląd, że charakter emerytur w niższym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i emerytur pomostowych jest odrębny, a zatem nie wszyscy uprawnieni do emerytur w niższym wieku z racji wykonywania tego rodzaju prac nabyliby obecnie prawo do emerytur pomostowych (wyrok SN, 13.03.2012, II UK 164/11). Również w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że w ustawie o emeryturach pomostowych nastąpiła zasadnicza zmiana konstrukcyjna określenia wykazów prac szczególnych, której celem było ich zobiektywizowanie; w wykazach stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych zostały wskazane jedynie te prace, które spełniają kryteria zawarte w art. 3 ust.1 i 2 ustawy (wyroki TK: 3.03.2011, K 23/09 OTK 2011.2A.8; 25.11.2010, K 27/09, OTK 2010.9A.109) Warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej określa art. 4 ustawy z 19.12.2008 r. m. in. wskazując na wymóg okresu pracy w warunkach szczególnych co najmniej 15 lat. Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wystarczające jest wykazanie, że ubezpieczony pracując jako traser (okrętowy) wykonywał niezbędne pomiary i linie na powierzchni materiałów, które dopiero miały być cięte termicznie lub też spawane łukowo. Samych prac spawalniczych, w tym przy cięciu, nie wykonywał, gdyż prace tego rodzaju wykonywali inni wykwalifikowani robotnicy, posiadające niezbędne uprawnienia spawalnicze. Nadto, co wymaga podkreślenia, ubezpieczony nie wykazał również, aby wykonywał swoje obowiązki i jak w szczególności co zostało przykładowo podane przez ustawodawcę, w podwójnych dnach statków, w zbiornikach, czy rurach itp. (pkt 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych). Gdyby przyjmować pracę trasaera jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 cyt. ustawy, tylko z tej racji, że była realizowana w środowisku stoczni, na pochylniach, czy w dokach, a zatem na wysokości i w warunkach wymagających zwiększonej uwagi ze względu na bezpieczeństwo własne i innych pracowników, to wypaczałoby intencję ustawodawcy, jednoznacznie wyrażonej w wymogu art. 3 ust. 1 cyt. ustawy, aby prace te były związane

z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Zresztą, tego rodzaju interpretacja przepisu, także przy uwzględnieniu w wykładni treści art. 3 ust. 2-3 cyt. ustawy, stałaby w sprzeczności z intencją ustawodawcy, który przecież ostatecznie i wyraźnie sformułował zamknięty katalog prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze w pkt 28 załącznika nr 1 do cyt. ustawy. Klarowność i jednoznaczność tego pojęcia wyklucza konieczność sięgania do wykazów resortowych celem nadania pojęciu treści. Wręcz przeciwnie, sięganie do wykazów resortowych wypacza tę treść, ponieważ może doprowadzić, na podstawie wykazów resortowych do wniosku, że każda praca w środowisku stoczniowym, powinna być kwalifikowana jako w szczególnych warunkach, mimo niewątpliwej zmiany przepisów i obecnie przyjętego modelu przechodzenia na emeryturę pomostowe przez zawężony krąg podmiotów uprawnionych. W ocenie Sądu Apelacyjnego wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, a to co oznacza, że cech pracy o szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach nie mogą posiadać inne prace, chociażby zbliżone rodzajowo, których sposób wykonania i jakość mogły obniżyć się z wiekiem. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że nie można dowolnie przyjmować określonych rodzajów prac do kategorii prac wykonywanych w szczególnych warunkach i to tylko dlatego, że ubezpieczony rzeczywiście pracował przy statkach. Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach podkreślał, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej, a zatem z pewnością nie wykładni rozszerzającej (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 16 sierpnia 2005 r., I UK 378/04, OSNP 2006 nr 13 - 14, poz. 218; 23 października 2006 r., I UK 128/06, OSNP 2007 nr 23 - 24, poz. 359; 29 stycznia 2008 r., I UK 239/07, OSNP 2009 nr 7 - 8, poz. 103; 4 marca 2008 r., II UK 129/07, OSNP 2009 nr 11 - 12, poz. 155; 19 maja 2009 r., III UK 6/09, LEX nr 509028).

Mając na uwadze powyższe rozważania, za wadliwie zatem należało uznać stanowisko organu rentowego, który przyjął w zaskarżonych decyzjach do stażu pracy ubezpieczonego łączny okres 12 lat, 10 miesięcy i 11 dni w szczególnych warunkach, tj. okresy: 02.09.1994r. do 31.12.1999r., od 01.01.2000r. do 13.01.2002r., od 14.01.2002r. do 31.12.2008r., na podstawie świadectw pracy z dnia 07.05.2003r.

i z dnia 30.03.2009r. (świadectwa pracy na k.7, 9, t. I a.r.), jako dotyczące pracy trasera. Stąd też Sąd Okręgowy, po pominięciu okresów pracy trasera okręgowego, trafnie przyjął niższy, niż uczynił to organ rentowy, łączny wymiar okresów pracy

ubezpieczonego w szczególnych warunkach pracy w rozumieniu wymogów ustawy o emeryturach pomostowych, tj. w wymiarze 5 lat, 10 miesięcy i 11 dni.

Świadectwo pracy, w tym zawarte w nim treści, właściwe również dla świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż pracodawca (następca prawny) wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., sygn. I UK 24/09, lex nr 518067). Okoliczność więc wystawienia takiego dokumentu nie wprowadza ani domniemania prawnego, ani nie zastępuje dowodzenia na okoliczność, że ubezpieczony wykonywał prace kwalifikowane do prac w szczególnych warunkach. W sprawie zresztą nie było sporu co do faktów, mimo podniesionego zarzutu apelacyjnego, gdyż ubezpieczony nigdy nie kwestionował tego, że przez szereg lat pracował jako traser (okręgowy).

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy przyjąć należało, że ubezpieczony nie wykazał aby spełnił przesłankę legitymowania się według stanu na dzień wejścia w życie ustawy pomostowej, tj. 1 stycznia 2009 roku, okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 4 pkt 2 w zw. z art. 49 ustawy pomostowej i art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, co wyklucza

przyznanie prawa do emerytury pomostowej; świadczona przez niego praca trasera nie była bowiem wykonywaniem pracy w rozumieniu regulacji z pkt 28 załącznika 1 do ustawy pomostowej.

Wskazując na argumenty wyżej podane Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego jako bezzasadną.

del. SSO Beata Górka SSO Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko